

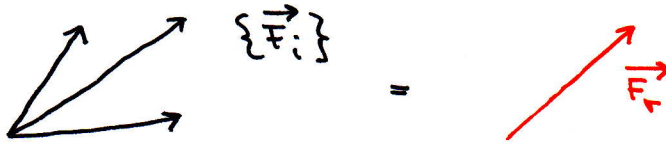
SM1 - 2. cvičení

1.

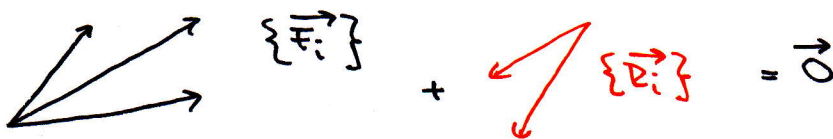
Teoretické okénko (a zčásti také opakování z minula)

Typy úloh:

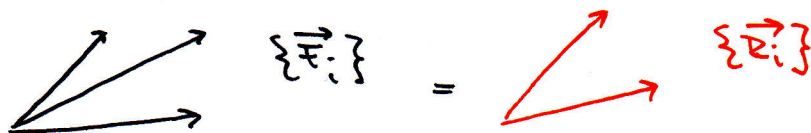
- a) **Výsledný účinek** - nahrazení soustavy sil jedinou silou se stejným účinkem (výslednice)

- b) **Úloha rovnováhy** - vyrušení účinku soustavy sil jiným soustavou sil, celkový účinek (na bod / těleso / atp.) je nulový.

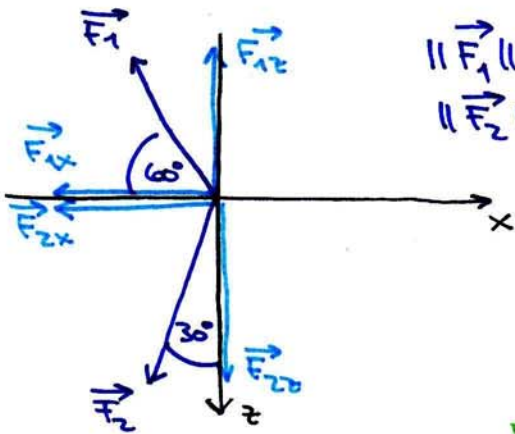
- c) **Úloha ekvivalence** - nahrazení účinku soustavy sil jiným soustavou sil.

Pr.

Nalezněte výslednici zadaného svazku sil.

2.

$$\| \vec{F}_1 \| = 7 \text{ kN}$$

$$\| \vec{F}_2 \| = 14 \text{ kN}$$

$$\| \vec{F}_{1x} \| = \| \vec{F}_1 \| \cdot \cos 60^\circ = 7 \cdot \frac{1}{2} = 3,5 \text{ kN}$$

$$\| \vec{F}_{1z} \| = \| \vec{F}_1 \| \cdot \sin 60^\circ = 7 \cdot \frac{\sqrt{3}}{2} = 3,5 \cdot \sqrt{3} \text{ kN}$$

Poznámka: selským roztvarem zkontroluji, že

$\| \vec{F}_{1z} \|$ je jasně větší než $\| \vec{F}_{1x} \|$

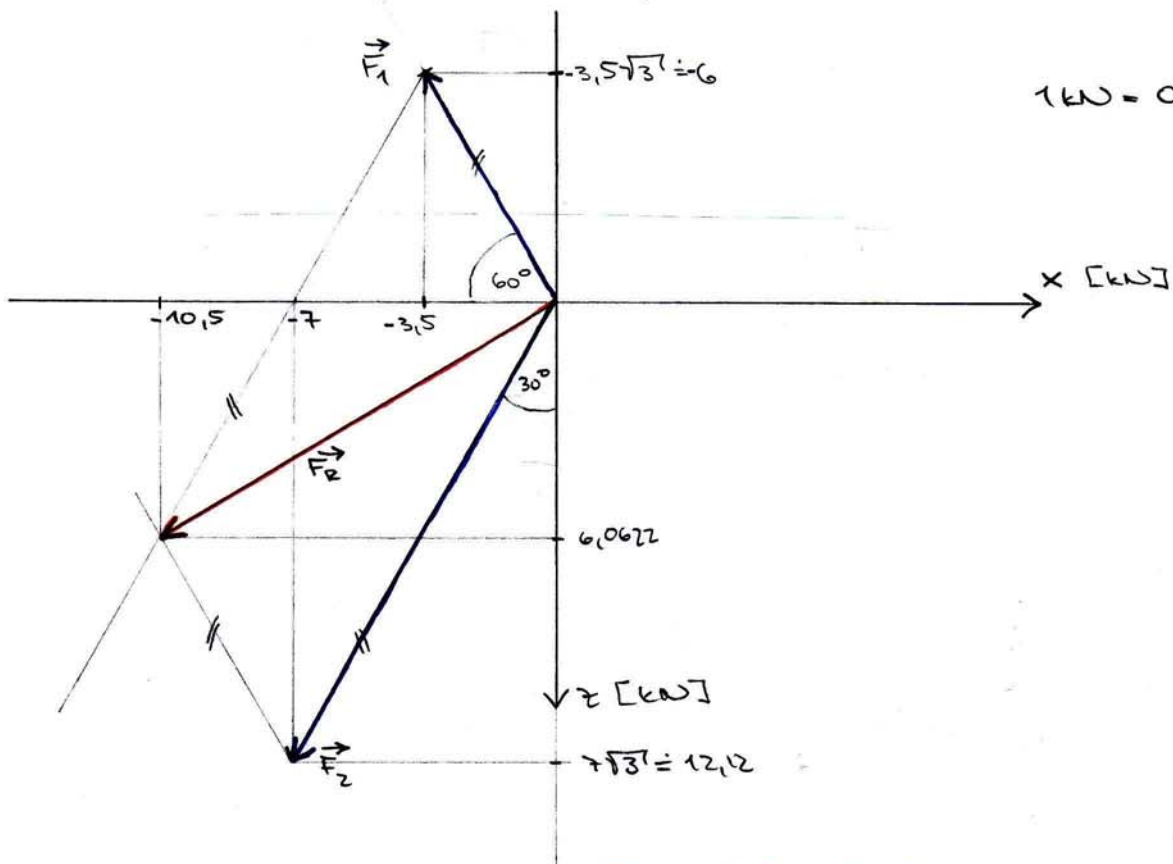
(\vec{F}_1 se více přimyká k ose z)

$$\| \vec{F}_{2x} \| = \| \vec{F}_2 \| \cdot \sin 30^\circ = 14 \cdot \frac{1}{2} = 7 \text{ kN}$$

$$\| \vec{F}_{2z} \| = \| \vec{F}_2 \| \cdot \cos 30^\circ = 14 \cdot \frac{\sqrt{3}}{2} = 7\sqrt{3} \text{ kN}$$

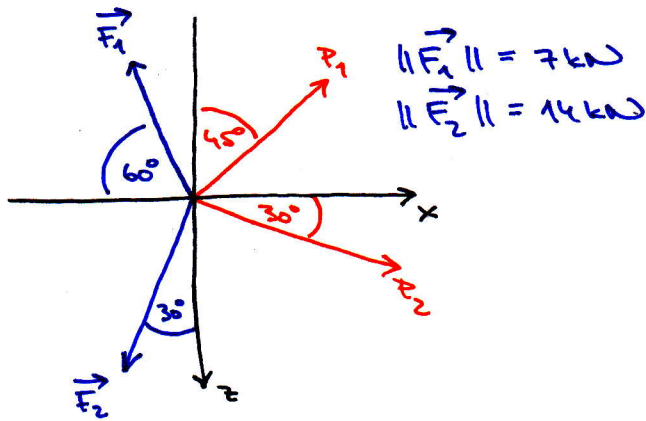
$$\rightarrow : F_{Rx} = -3,5 - 7 = -10,5 \text{ kN}$$

$$\downarrow : F_{Rz} = -3,5\sqrt{3} + 7\sqrt{3} = 6,0622 \text{ kN}$$

Poznámka: směry, ve kterých nasčítávám výslednici, si mohu zvolit. Nesmím ale zapomenout na orientaci souřadného systému při vyčíslení výslednice!

Pf. Nahradte součet sil \vec{F}_i jinými součtem sil \vec{P}_i .

$$\vec{F}_i = \vec{P}_i$$

$\longleftrightarrow : -F_{1x} - F_{2x} = P_{1x} + P_{2x}$ (rovnice ve směru osy x)
 $-F_1 \cdot \cos 60^\circ - F_2 \cdot \sin 30^\circ = P_1 \cdot \sin 45^\circ + P_2 \cdot \cos 30^\circ$
 $-7 \cdot 0,5 - 14 \cdot 0,5 = P_1 \cdot \frac{\sqrt{2}}{2} + P_2 \cdot \frac{\sqrt{3}}{2}$
 $0,707 P_1 + 0,866 P_2 = -10,5$

$\updownarrow : -F_{1z} + F_{2z} = -P_{1z} + P_{2z}$ (rovnice ve směru osy z)
 $-F_1 \cdot \sin 60^\circ + F_2 \cdot \cos 30^\circ = -P_1 \cdot \cos 45^\circ + P_2 \cdot \sin 30^\circ$
 $-7 \cdot \frac{\sqrt{3}}{2} + 14 \cdot \frac{\sqrt{3}}{2} = -P_1 \cdot \frac{\sqrt{2}}{2} + P_2 \cdot \frac{1}{2}$
 $-0,707 P_1 + 0,5 P_2 = 6,062$

soustava 2 rovnic o 2 neznámých

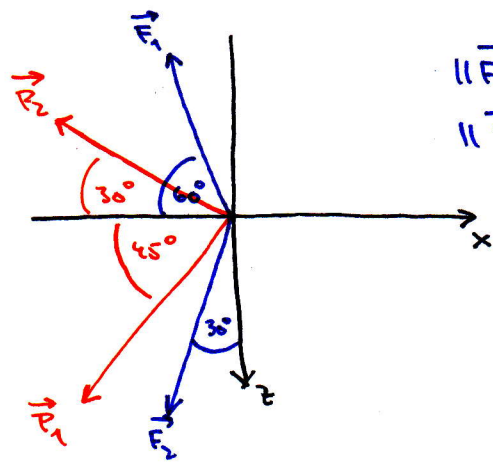
$$\begin{aligned}
 0,707 P_1 + 0,866 P_2 &= -10,5 \\
 -0,707 P_1 + 0,5 P_2 &= 6,062 \\
 \hline
 1,366 P_2 &= -4,438 \\
 P_2 &= -\frac{4,438}{1,366} = -3,249 \text{ kN}
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 0,707 P_1 + 0,866 \cdot (-3,249) &= -10,5 \\
 0,707 P_1 &= -10,5 + 3,249 \cdot 0,866 \\
 P_1 &= -\frac{7,686}{0,707} = -10,871 \text{ kN}
 \end{aligned}$$

Kontrola: dosadím do rovnic vypočtené P_1 a P_2 a zkontroluji, zda-li mi na obou stranách rovnic vychází stejná čísla. To mi ověří správnost řešení soustavy rovnic.

Př.

Uveďte zadání: součet sil \vec{F}_i soustavy sil \vec{P}_i do rovnováhy.

$$\|\vec{F}_1\| = 7 \text{ kN}$$

$$\|\vec{F}_2\| = 14 \text{ kN}$$

$$\vec{F}_i + \vec{P}_i = \vec{0}$$

$$\rightarrow -F_1 \cdot \cos 60^\circ - F_2 \cdot \sin 30^\circ - P_2 \cdot \cos 30^\circ - P_1 \cdot \cos 45^\circ = 0$$

$$-7 \cdot \frac{1}{2} - 14 \cdot \frac{1}{2} - P_2 \cdot \frac{\sqrt{3}}{2} - P_1 \cdot \frac{\sqrt{2}}{2} = 0$$

$$0,707 P_1 + 0,866 P_2 = -10,5$$

$$\downarrow -F_1 \cdot \sin 60^\circ + F_2 \cdot \cos 30^\circ + P_1 \cdot \sin 45^\circ - P_2 \cdot \sin 30^\circ = 0$$

$$-7 \cdot \frac{\sqrt{3}}{2} + 14 \cdot \frac{\sqrt{3}}{2} + P_1 \cdot \frac{\sqrt{2}}{2} - P_2 \cdot \frac{1}{2} = 0$$

$$-0,707 P_1 + 0,5 P_2 = 6,062$$

$$0,707 P_1 + 0,866 P_2 = -10,5$$

$$-0,707 P_1 + 0,5 P_2 = 6,062$$

$$1,366 P_2 = -4,438$$

$$P_2 = \frac{-4,438}{1,366} = \underline{\underline{-3,249 \text{ kN}}}$$

$$0,707 P_1 + 0,866 (-3,249) = -10,5$$

$$0,707 P_1 = -10,5 + 3,249 \cdot 0,866$$

$$P_1 = -\frac{7,686}{0,707} = -10,871 \text{ kN}$$

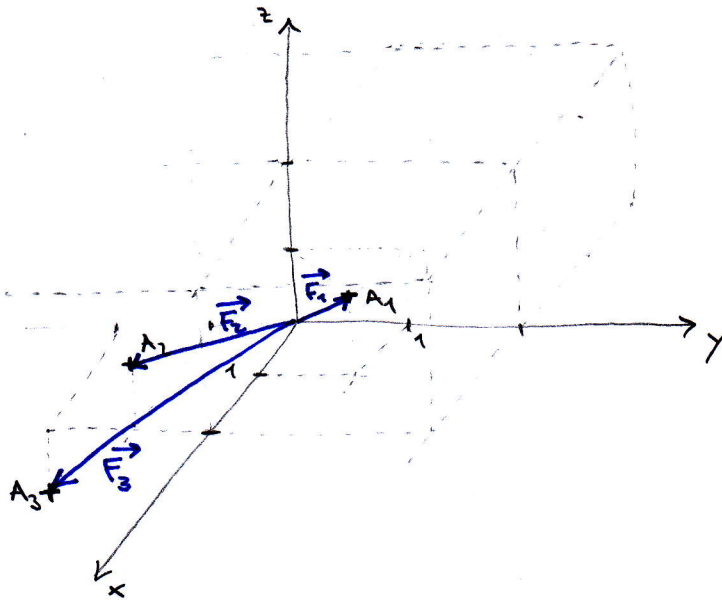
Kontrola správnosti řešení soustavy lin. rovnic:

$$0,707 \cdot (-10,871) + 0,866 \cdot (-3,249) = -10,5$$

$$-10,499 \approx -10,5 \quad \checkmark \quad \text{OK}$$

Pr.

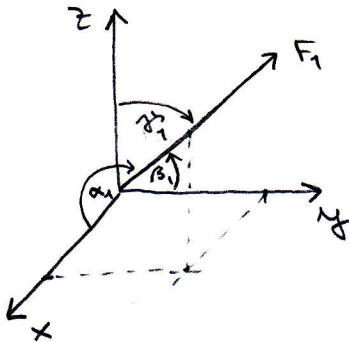
Nalezněte výslednici zadaného svazku sil.

$F_1 = 5 \text{ kN}, A_1 [1, 1, 1]$
 $F_2 = 10 \text{ kN}, A_2 [2, -1, 1]$
 $F_3 = 8 \text{ kN}, A_3 [2, -2, -1]$

Nalezení směrových cosinů

1) pro F1

$$|\vec{l}_1| = |OA_1| = \sqrt{1^2 + 1^2 + 1^2} = \sqrt{3}$$

$$\cos \alpha_1 = \frac{1}{\sqrt{3}} = \frac{\sqrt{3}}{3}$$

$$\cos \beta_1 = \frac{1}{\sqrt{3}} = \frac{\sqrt{3}}{3}$$

$$\cos \gamma_1 = \frac{1}{\sqrt{3}} = \frac{\sqrt{3}}{3}$$

kontrola: $\cos^2 \alpha_1 + \cos^2 \beta_1 + \cos^2 \gamma_1 = 1$
 $\frac{3}{9} + \frac{3}{9} + \frac{3}{9} = 1 \quad \checkmark \text{ o.k.}$

2) pro F2

$$|\vec{l}_2| = |OA_2| = \sqrt{(-2)^2 + (-1)^2 + 1^2} = \sqrt{6}$$

$$\cos \alpha_2 = \frac{-2}{\sqrt{6}} = -\frac{\sqrt{6}}{3}, \quad \cos \beta_2 = \frac{-1}{\sqrt{6}} = -\frac{\sqrt{6}}{6}, \quad \cos \gamma_2 = \frac{1}{\sqrt{6}} = \frac{\sqrt{6}}{6}$$

kontrola: $\frac{4}{6} + \frac{1}{6} + \frac{1}{6} = 1 \quad \checkmark \text{ o.k.}$

3) pro F3

$$|\vec{l}_3| = |OA_3| = \sqrt{2^2 + (-2)^2 + (-1)^2} = \sqrt{4+4+1} = \sqrt{9} = 3$$

$$\cos \alpha_3 = \frac{2}{3}, \quad \cos \beta_3 = \frac{-2}{3}, \quad \cos \gamma_3 = \frac{-1}{3}$$

kontrola: $\frac{4}{9} + \frac{4}{9} + \frac{1}{9} = 1 \quad \checkmark \text{ o.k.}$

Výslednice F_R :

$$F_{Rx} = \sum F_{ix} = F_1 \cdot \cos \alpha_1 + F_2 \cdot \cos \alpha_2 + F_3 \cdot \cos \alpha_3$$

$$F_{Rx} = \sum F_{ix} = 5 \cdot \frac{\sqrt{3}}{3} + 10 \cdot \frac{\sqrt{6}}{3} + 8 \cdot \frac{2}{3} = \underline{\underline{16,385 \text{ kN}}}$$

$$F_{Ry} = \sum F_{iy} = \sum F_i \cdot \cos \beta_i = F_1 \cdot \cos \beta_1 + F_2 \cdot \cos \beta_2 + F_3 \cdot \cos \beta_3$$

$$F_{Ry} = 5 \cdot \frac{\sqrt{3}}{3} + 10 \cdot \frac{-\sqrt{6}}{6} + 8 \cdot \frac{-2}{3} = \underline{\underline{-6,529 \text{ kN}}}$$

$$F_{Rz} = \sum F_{iz} = \sum F_i \cdot \cos \gamma_i = F_1 \cdot \cos \gamma_1 + F_2 \cdot \cos \gamma_2 + F_3 \cdot \cos \gamma_3$$

$$F_{Rz} = 5 \cdot \frac{\sqrt{3}}{3} + 10 \cdot \frac{\sqrt{6}}{6} + 8 \cdot \frac{-1}{3} = \underline{\underline{4,303 \text{ kN}}}$$

a její směrové cosiny a směrové úhly:

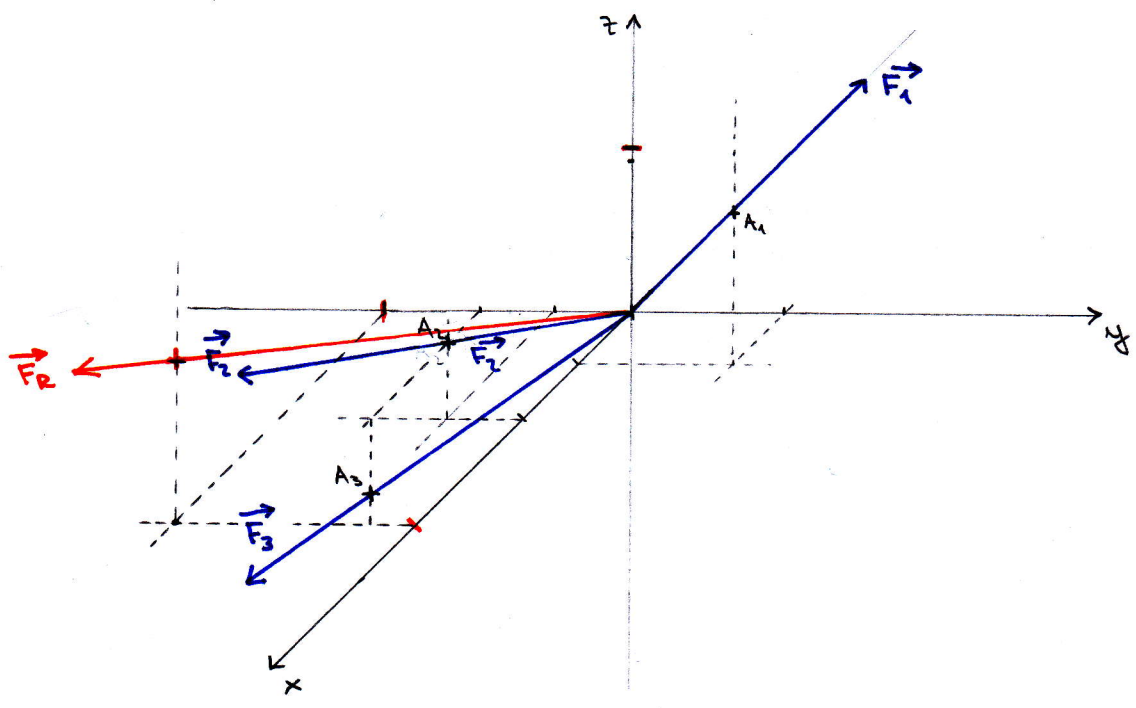
$$\cos \alpha_R = \frac{F_{Rx}}{F_R} = \frac{16,385}{18,155} = \underline{\underline{0,9025}} \rightarrow \alpha_R = \underline{\underline{25,511^\circ}}$$

velikost výslednice

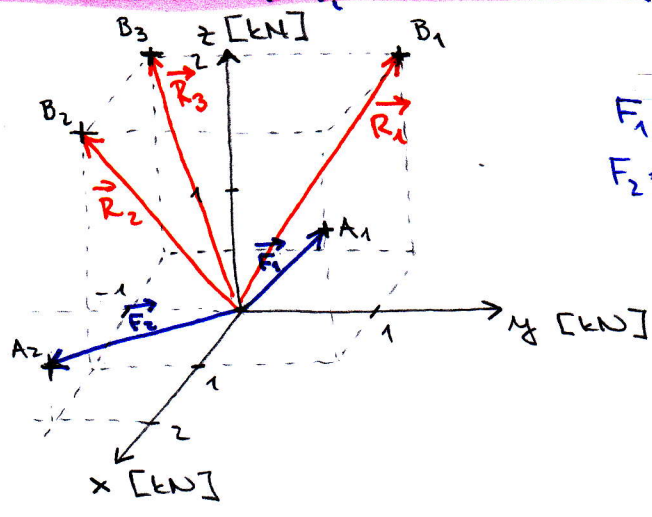
$$F_R = \sqrt{16,385^2 + (-6,529)^2 + 4,303^2} = \underline{\underline{18,155 \text{ kN}}}$$

$$\cos \beta_R = \frac{F_{Ry}}{F_R} = \frac{-6,529}{18,155} = \underline{\underline{-0,3596}} \rightarrow \beta_R = \underline{\underline{111,077^\circ}}$$

$$\cos \gamma_R = \frac{F_{Rz}}{F_R} = \frac{4,303}{18,155} = \underline{\underline{0,2370}} \rightarrow \gamma_R = \underline{\underline{76,29^\circ}}$$

Př. Uvedte svazek sil \vec{F}_i svazkem sil \vec{R}_i do rovnováhy.

- $F_1 = 5 \text{ kN}, A_1 [1, 1, 1]$
- $F_2 = 7 \text{ kN}, A_2 [2, -1, 1]$
- $B_1 [-1, 1, 2]$
- $B_2 [1, -1, 2]$
- $B_3 [-1, -1, 2]$

Směrové cosiny:

$F_1: |\vec{l}_1| = \sqrt{1^2 + 1^2 + 1^2} = \sqrt{3}$
 $\cos \alpha_1 = \frac{1}{\sqrt{3}}, \cos \beta_1 = \frac{1}{\sqrt{3}}, \cos \gamma_1 = \frac{1}{\sqrt{3}}$

$F_2: |\vec{l}_2| = \sqrt{2^2 + (-1)^2 + 1^2} = \sqrt{6}$
 $\cos \alpha_2 = \frac{2}{\sqrt{6}}, \cos \beta_2 = \frac{-1}{\sqrt{6}}, \cos \gamma_2 = \frac{1}{\sqrt{6}}$

$R_1: |\vec{l}_3| = \sqrt{(-1)^2 + 1^2 + 2^2} = \sqrt{6}$
 $\cos \alpha_3 = \frac{-1}{\sqrt{6}}, \cos \beta_3 = \frac{1}{\sqrt{6}}, \cos \gamma_3 = \frac{2}{\sqrt{6}}$

$R_2: |\vec{l}_4| = \sqrt{1^2 + (-1)^2 + 2^2} = \sqrt{6}$
 $\cos \alpha_4 = \frac{1}{\sqrt{6}}, \cos \beta_4 = \frac{-1}{\sqrt{6}}, \cos \gamma_4 = \frac{2}{\sqrt{6}}$

$R_3: |\vec{l}_5| = \sqrt{(-1)^2 + (-1)^2 + 2^2} = \sqrt{6}$
 $\cos \alpha_5 = \frac{-1}{\sqrt{6}}, \cos \beta_5 = \frac{-1}{\sqrt{6}}, \cos \gamma_5 = \frac{2}{\sqrt{6}}$

Podmínky rovnováhy:

$\nearrow: 5 \cdot \frac{1}{\sqrt{3}} + 7 \cdot \frac{2}{\sqrt{6}} + R_1 \frac{-1}{\sqrt{6}} + R_2 \frac{1}{\sqrt{6}} + R_3 \frac{-1}{\sqrt{6}} = 0$
 $\frac{-R_1}{\sqrt{6}} + \frac{R_2}{\sqrt{6}} - \frac{R_3}{\sqrt{6}} = -8,6022 \quad (\cdot \sqrt{6})$
 $-R_1 + R_2 - R_3 = -21,071$

$\leftarrow: 5 \cdot \frac{1}{\sqrt{3}} + 7 \cdot \frac{-1}{\sqrt{6}} + R_1 \frac{1}{\sqrt{6}} + R_2 \frac{-1}{\sqrt{6}} + R_3 \frac{-1}{\sqrt{6}} = 0$
 $\frac{R_1}{\sqrt{6}} - \frac{R_2}{\sqrt{6}} - \frac{R_3}{\sqrt{6}} = -0,02901 \quad (\cdot \sqrt{6})$
 $R_1 - R_2 - R_3 = -0,07106$

$$\uparrow : 5 \cdot \frac{1}{\sqrt{3}} + 7 \cdot \frac{1}{\sqrt{6}} + R_1 \frac{2}{\sqrt{6}} + R_2 \frac{2}{\sqrt{6}} + R_3 \frac{2}{\sqrt{6}} = 0$$

$$\frac{2}{\sqrt{6}} (R_1 + R_2 + R_3) = -5,7445 \quad | \cdot \frac{\sqrt{6}}{2}$$

$$R_1 + R_2 + R_3 = -7,0355$$

$$\begin{pmatrix} -1 & 1 & -1 \\ 1 & -1 & -1 \\ 1 & 1 & 1 \end{pmatrix} \begin{Bmatrix} R_1 \\ R_2 \\ R_3 \end{Bmatrix} = \begin{Bmatrix} -21,071 \\ -0,07106 \\ -7,0355 \end{Bmatrix}$$

$$\left(\begin{array}{ccc|c} -1 & 1 & -1 & -21,071 \\ 1 & -1 & -1 & -0,07106 \\ 1 & 1 & 1 & -7,0355 \end{array} \right) \sim \left(\begin{array}{ccc|c} -1 & 1 & -1 & -21,071 \\ 0 & 0 & -2 & -21,142 \\ 0 & 2 & 0 & -28,107 \end{array} \right) \begin{array}{l} (1)+(2) \\ (1)+(3) \end{array}$$

$$R_2 = \frac{-28,107}{2} = -14,054 \text{ kN}$$

$$R_3 = \frac{21,142}{2} = 10,571 \text{ kN}$$

$$-R_1 - 14,053 - 10,571 = -21,071$$

$$R_1 = -3,533 \text{ kN}$$

Poznámka : Řešení soustavy rovnic

1. krok : eliminuji vše v 1. sloupci pod 1. řádkem

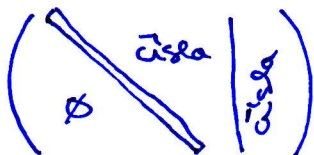
$$\begin{pmatrix} a_1 & a_2 & a_3 & | & f_1 \\ b_1 & b_2 & b_3 & | & f_2 \\ c_1 & c_2 & c_3 & | & f_3 \end{pmatrix} \cdot \begin{matrix} (-b_1/a_1) \\ (-c_1/a_1) \end{matrix} \begin{pmatrix} a_1 & a_2 & a_3 & | & f_1 \\ -a_1 b_1/a_1 + a_1 b_1 = 0 & -a_2 b_1/a_1 + a_1 b_2 & -a_3 b_1/a_1 + a_1 b_3 & | & -b_1 f_1/a_1 + a_1 f_2 \\ -a_1 c_1/a_1 + a_1 c_1 = 0 & -a_2 c_1/a_1 + a_1 c_2 & -a_3 c_1/a_1 + a_1 c_3 & | & -c_1 f_1/a_1 + a_1 f_3 \end{pmatrix}$$

2. krok : stejným způsobem eliminuji vše ve 2. sloupci pod 2. řádkem

⋮

(n-2) krok : eliminuji vše v předposledním sloupci pod předp. řádkem

→ dostávám nuly pod diagonálou

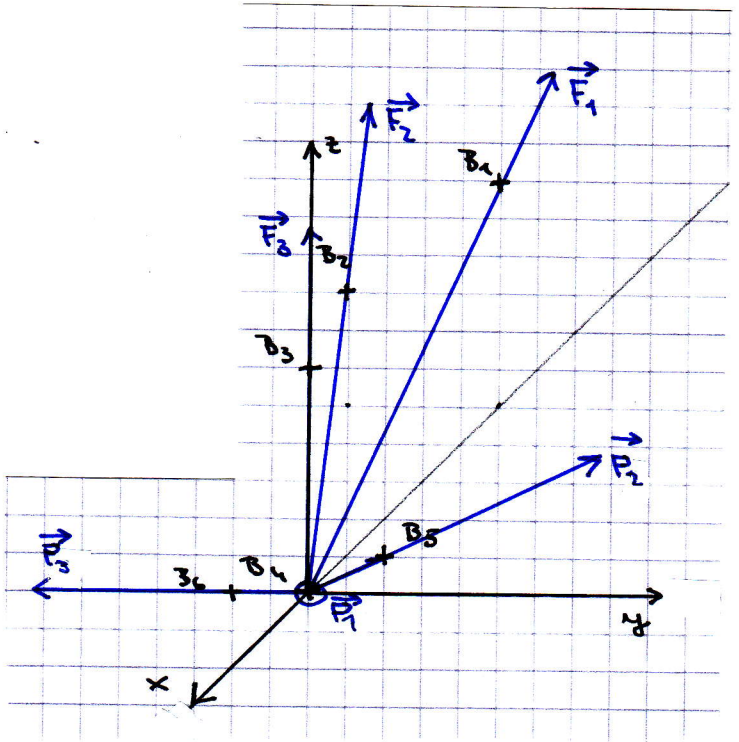
zpětnou substitucí (dosazováním) získáme postupně všechny potřebné hodnoty - začínáme od posl. řádku a končíme 1. řádkem.

Pr. Nahradek suatek sil \vec{F}_i suatkem sil \vec{P}_i .

- $F_1 = 6 \text{ kN}$ $B_1 [-5, 0, 6]$
- $F_2 = 8 \text{ kN}$ $B_2 [-5, -4, 3]$
- $F_3 = 12 \text{ kN}$ $B_3 [0, 0, 6]$
- $P_1 = ?$ $B_4 [1, 1, 1]$
- $P_2 = ?$ $B_5 [-1, 1, 0]$
- $P_3 = ?$ $B_6 [1, -1, 1]$

Směrové cosiny:

sila	$ \vec{l}_i $	$\cos \alpha_i$	$\cos \beta_i$	$\cos \gamma_i$
F_1	$\sqrt{61}$	$-\frac{5}{\sqrt{61}}$	0	$\frac{6}{\sqrt{61}}$
F_2	$\sqrt{50}$	$-\frac{5}{\sqrt{50}}$	$-\frac{4}{\sqrt{50}}$	$\frac{3}{\sqrt{50}}$
F_3	6	0	0	1
P_1	$\sqrt{3}$	$\frac{\sqrt{3}}{3}$	$\frac{\sqrt{3}}{3}$	$\frac{\sqrt{3}}{3}$
P_2	$\sqrt{2}$	$-\frac{\sqrt{2}}{2}$	$\frac{\sqrt{2}}{2}$	0
P_3	$\sqrt{3}$	$\frac{\sqrt{3}}{3}$	$-\frac{\sqrt{3}}{3}$	$\frac{\sqrt{3}}{3}$

Podmínky ekvivalence: $\{\vec{F}_i\} = \{\vec{P}_i\}$

$$\nearrow : 6 \cdot \frac{-5}{\sqrt{61}} + 8 \cdot \frac{-5}{\sqrt{50}} + 12 \cdot 0 = P_1 \cdot \frac{\sqrt{3}}{3} + P_2 \cdot \frac{-\sqrt{2}}{2} + P_3 \cdot \frac{\sqrt{3}}{3}$$

$$0,57735 P_1 - 0,70711 P_2 + 0,57735 P_3 = -9,4980$$

$$\leftrightarrow : 6 \cdot 0 + 8 \cdot \frac{-4}{\sqrt{50}} + 12 \cdot 0 = P_1 \cdot \frac{\sqrt{3}}{3} + P_2 \cdot \frac{\sqrt{2}}{2} + P_3 \cdot \frac{-\sqrt{3}}{3}$$

$$+ 0,57735 P_1 + 0,70711 P_2 - 0,57735 P_3 = -4,5255$$

$$\downarrow : 6 \cdot \frac{6}{\sqrt{61}} + 8 \cdot \frac{3}{\sqrt{50}} + 12 \cdot 1 = P_1 \cdot \frac{\sqrt{3}}{3} + P_2 \cdot 0 + P_3 \cdot \frac{\sqrt{3}}{3}$$

$$0,57735 P_1 + 0,57735 P_3 = 20,003$$

$$\begin{pmatrix} 0,57735 & -0,70711 & 0,57735 & -9,4980 \\ 0,57735 & +0,70711 & -0,57735 & -4,5255 \\ 0,57735 & 0 & 0,57735 & 20,003 \end{pmatrix} \cdot (-1)$$

$$\begin{pmatrix} 0,57735 & -0,70711 & 0,57735 & -9,4980 \\ -0,57735 & -0,70711 & +0,57735 & 4,5255 \\ -0,57735 & 0 & -0,57735 & -20,003 \end{pmatrix}$$

řechu (1) a (2) ~
řechu (1) a (3)

$$\begin{pmatrix} 0,57735 & -0,70711 & 0,57735 & -9,4980 \\ 0 & -1,41422 & 1,1547 & -4,9725 \\ 0 & -0,70711 & 0 & -29,501 \end{pmatrix}$$

$$-0,70711 P_2 = -29,501$$

$$P_2 = \underline{\underline{41,721 \text{ kN}}}$$

$$-1,41422 P_2 + 1,1547 P_3 = -4,9725$$

$$1,1547 P_3 = -4,9725 + 1,41422 \cdot 41,721$$

$$P_3 = \underline{\underline{46,792 \text{ kN}}}$$

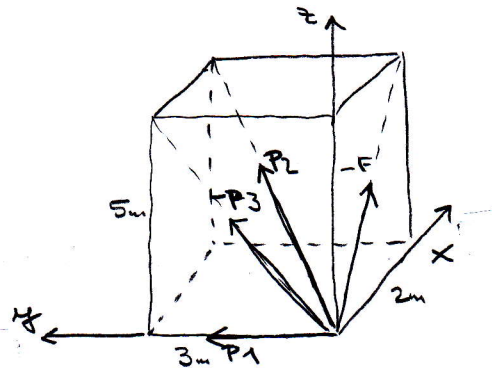
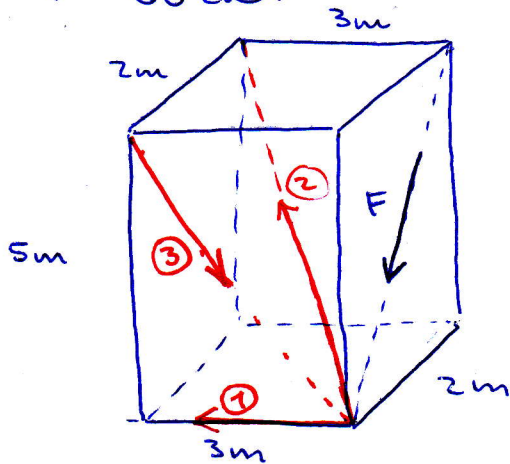
$$0,57735 P_1 - 0,70711 P_2 + 0,57735 P_3 = -9,4980$$

$$P_1 = \underline{\underline{-12,145 \text{ kN}}}$$

Kontrolu provedu dosazením hodnot do 2. a 3. řádku neupravené rovnice. Tímto ověřím správnost řešení soustavy, nikoliv sestavení rovnice!

Příklady na procvičení:

(Př.) sílu F nahradte silami na paprscích 1, 2 a 3.
 $F = 60 \text{ kN}$.

síla	bod, et. síla prodati			$ l_i $	$\cos \alpha_i$	$\cos \beta_i$	$\cos \gamma_i$	F_i
F	2	0	5	$\sqrt{29}$	$\frac{2}{\sqrt{29}}$	0	$\frac{5}{\sqrt{29}}$	-60
1	0	3	0	3	0	1	0	P_1
2	2	3	5	$\sqrt{38}$	$\frac{2}{\sqrt{38}}$	$\frac{3}{\sqrt{38}}$	$\frac{5}{\sqrt{38}}$	P_2
3	0	3	5	$\sqrt{34}$	0	$\frac{3}{\sqrt{34}}$	$\frac{5}{\sqrt{34}}$	$-P_3$

Úloha ekvivalence: $\{\vec{F}\} = \{\vec{P}_i\}$

$$\uparrow: -60 \cdot \frac{2}{\sqrt{29}} = 0 + P_2 \cdot \frac{2}{\sqrt{38}} + 0 \rightarrow P_2 = \underline{\underline{-68,682 \text{ kN}}}$$

$$\leftarrow: -60 \cdot 0 = P_1 + P_2 \cdot \frac{3}{\sqrt{38}} - P_3 \cdot \frac{3}{\sqrt{34}}$$

$$\downarrow: -60 \cdot \frac{5}{\sqrt{29}} = P_1 \cdot 0 + P_2 \cdot \frac{5}{\sqrt{38}} - P_3 \cdot \frac{5}{\sqrt{34}}$$

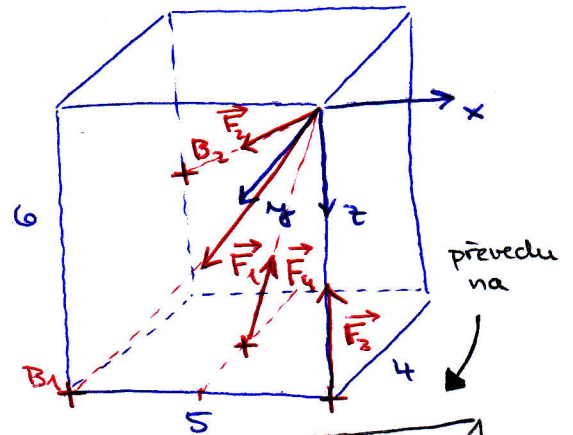
$$P_3 \cdot \frac{5}{\sqrt{34}} = -68,682 \cdot \frac{5}{\sqrt{38}} + 60 \cdot \frac{5}{\sqrt{29}}$$

$$P_3 = \underline{\underline{0,00016703 \text{ kN}}}$$

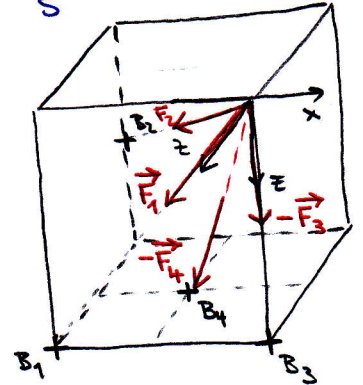
$$\rightarrow P_1 = -P_2 \cdot \frac{3}{\sqrt{38}} + P_3 \cdot \frac{3}{\sqrt{34}} = \underline{\underline{34,425 \text{ kN}}}$$

PF. Určete výslednici zadaného svazku sil.

$$\begin{array}{ll}
 F_1 = 6 \text{ kN} & B_1 [-5; 0; 6] \\
 F_2 = 8 \text{ kN} & B_2 [-5; -4; 3] \\
 F_3 = 12 \text{ kN} & B_3 [0; 0; 6] \\
 F_4 = 5 \text{ kN} & B_4 [-2,5; -2; 6]
 \end{array}$$

i	F_i	$ r_i $	$\cos \alpha_i$	$\cos \beta_i$	$\cos \gamma_i$
1	6	$\sqrt{61}$	$-\frac{5}{\sqrt{61}}$	0	$\frac{6}{\sqrt{61}}$
2	8	$\sqrt{50}$	$-\frac{5}{\sqrt{50}}$	$-\frac{4}{\sqrt{50}}$	$\frac{3}{\sqrt{50}}$
3	-12	6	0	0	1
4	-5	$\sqrt{46,25}$	$-\frac{2,5}{\sqrt{46,25}}$	$-\frac{2}{\sqrt{46,25}}$	$\frac{6}{\sqrt{46,25}}$

$$F_{Rx} = 6 \cdot \frac{-5}{\sqrt{61}} + 8 \cdot \frac{-5}{\sqrt{50}} + 12 \cdot 0 - 5 \cdot \frac{-2,5}{\sqrt{46,25}} = -7,6599 \text{ kN}$$

$$F_{Ry} = 6 \cdot 0 + 8 \cdot \frac{-4}{\sqrt{50}} - 12 \cdot 0 - 5 \cdot \frac{-2}{\sqrt{46,25}} = -3,0551 \text{ kN}$$

$$F_{Rz} = 6 \cdot \frac{6}{\sqrt{61}} + 8 \cdot \frac{3}{\sqrt{50}} - 12 \cdot 1 - 5 \cdot \frac{6}{\sqrt{46,25}} = -8,4078 \text{ kN}$$

$$\|F_R\| = \sqrt{(-7,6599)^2 + (-3,0551)^2 + (-8,4078)^2} = 11,777 \text{ kN}$$

$$\cos \alpha_R = \frac{F_{Rx}}{\|F_R\|} = \frac{-7,6599}{11,777} = -0,65041 \rightarrow \alpha_R = 130,57^\circ$$

$$\cos \beta_R = \frac{F_{Ry}}{\|F_R\|} = \frac{-3,0551}{11,777} = -0,25941 \rightarrow \beta_R = 105,04^\circ$$

$$\cos \gamma_R = \frac{F_{Rz}}{\|F_R\|} = \frac{-8,4078}{11,777} = -0,71392 \rightarrow \gamma_R = 135,55^\circ$$